

Walvisjacht op de helling

Kees Lankester

De bijeenkomst van de Internationale Walvisvaart Commissie heeft dit jaar in juli plaatsgehad te Bournemouth, Engeland. De veertig stemgerechtigde landen en vele toehorende landen en organisaties hebben zich weer gebogen over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van walvisbeheer. Ook dit jaar zijn er vele voorstellen ingediend. Er zijn geen vaste vangstquota vastgesteld, immers vanwege het 'moratorium' op de commerciële walvisjacht zijn alle quota gelijk aan nul, vanaf dit seizoen 1985/86.

Daarom heeft het Wetenschappelijk Comité van de IWC getracht te schatten wat de groei van de populaties zou zijn indien er niet op zou worden gejaagd.

Zo kunnen de landen, die hetzij officieel, hetzij illegaal met de walvisjacht doorgaan, zich in theorie richten op de conclusies van de IWC. Bovendien zijn er nieuwe ontwikkelingen aan het wetenschappelijke front te verwachten.

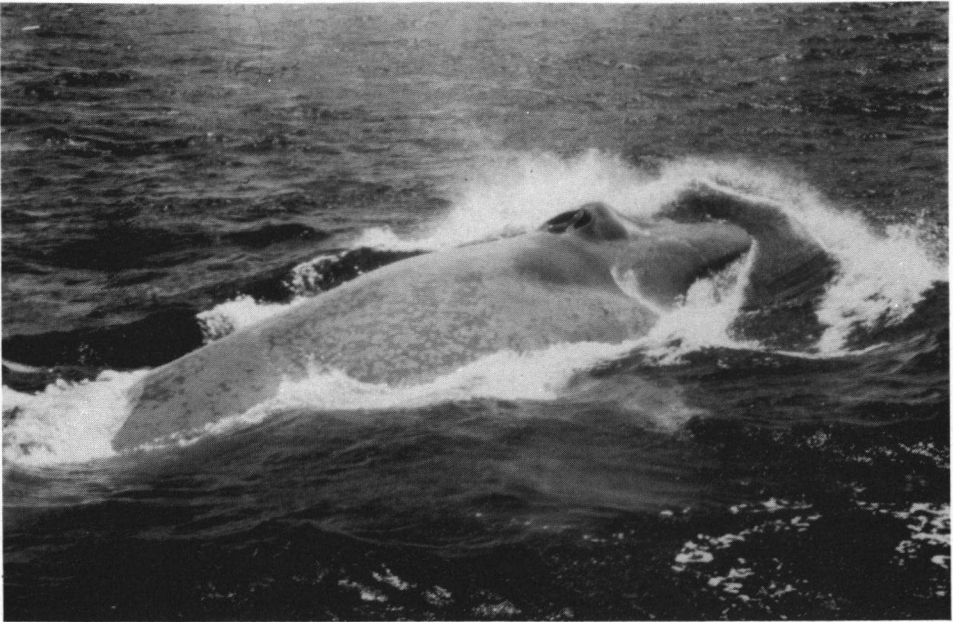
Waarschijnlijke walvisvangst 1986

	Commercieel	Wetenschappelijk onderzoek	Traditioneel
Noorwegen	± 635 Dwergvinvissen		
Rusland	± 3000 Dwergvinvissen		179 Grijze Walvissen
Japan	± 2350 Dwergvinvissen ± 200 Potvissen ± 300 Bryde's Vinvissen		
Filippijnen	± 40 Bryde's Vinvissen		
IJsland		80 Gewone Vinvissen 40 Noordse Vinvissen 80 Dwergvinvissen 200 Dwergvinvissen	
Zuid-Korea			26 Groenlandse Walvissen
VS van Amerika			120 Dwergvinvissen
Groenland			10 Gewone Vinvissen
Far Oer		± 9 Gewone Vinvissen	

± betreft cijfers waarvoor geen vangstlimiet bekend is, de aantallen zijn dan ontleend aan de meest recente vangsten of quota.

Naast bovenstaande vangsten is er nog een groot aantal Dolfijnen dat jaarlijks wordt gevangen. De griendenslachting op de Far Oer bestrijkt zo'n 2500 dieren per jaar. In Japan worden tienduizenden kleinere dolfijnen gedood.

Ook de vangst buiten de IWC om (Azoren, 40-70 Potvissen/jaar) dient hier vermeld te worden. Er bestaan ook geruchten over piraterij die moeilijk te controleren zijn.

Het IWC heeft nog een lange weg te gaan om te komen tot een gecontroleerde ontwikkeling van de walvisvangst.

Moratorium

De officiële stop op de commerciële walvisvaart is ingegaan met het seizoen 1985/1986. Er is echter nog een aantal landen dat doorgaat met de jacht (zie de tabel).

*Japan, Sovjet-Unie en Noorwegen hadden een officieel bezwaar ingediend tegen het moratoriumbesluit en deze landen mogen dan ook doorgaan met de jacht. Hoelang ze dat zullen doen is nog onzeker.

Japan heeft een bilaterale afspraak met de Verenigde Staten van Amerika lopen dat ze nog tot 1988 in beperkte mate door mogen gaan met hun jacht op Potvissen en Dwergvinvissen. Er is een wet in de VS die voorschrijft dat economische sancties moeten worden afgekondigd tegen landen die de effectiviteit van de IWC dwarsbomen. Nu hebben de VS toegezegd aan Japan dat ze die sancties niet zullen uitvoeren. Vele natuurbeschermingsgroepen zijn vervolgens naar de rechter gelopen en hebben geëist dat de sancties volgens de wet moeten worden genomen en dat de tweezijdige overeenkomst geen kracht heeft. Alle stappen door de bureaucratie van de justitie zijn tot nu toe ten gunste van deze milieugroeperingen geweest, nu

staat alleen nog het Hooggerechtshof in de weg. Mocht de staat ook die stap verliezen, dan moeten de VS de sancties nemen en zwaar gaan korten op de visserijrechten van Japan in Amerikaanse wateren.

De Sovjet-Unie heeft op de IWC-vergadering aangekondigd met ingang van 1988 tijdelijk de commerciële jacht stop te zetten om 'technische' redenen. Op die manier ontkomt de Sovjet-Unie aan de politieke druk en kunnen ze toch de draad weer oppakken indien zij dat wensen. Voor zover bekend was het Sovjet-russische fabrieksschip 'Sovietskaya Ukraina' met zijn vijf jagers, dat uit de haven van Odessa richting Antarctica moet gaan, medio november nog niet in de Middellandse Zee gesignaleerd. Of dit meer dan vertraging betekent valt nog niet te beoordelen. De Noren hebben half oktober 1985 een officieel bezwaar ingediend tegen de classificatie 'beschermde' van hun dwergvinvisstock voor de Noorse kust. Ze willen nog afwachten wat de nieuwe berekeningen zullen opleveren, die mede de 30% onderrapportering in beschouwing zullen nemen. Dit betekent dat de Noorse jagers $\pm 30\%$ van hun vangsten niet hebben gemeld. Het gerucht gaat echter dat elke jager slechts gemiddeld 1.5 granaat krijgt per walvis en dat zou betekenen dat de 30% een zeer hoge schatting zou zijn.

In principe mogen de Noren nu met de jacht

* MSY (Maximum Sustainable Yield): De maximale constante vangst, die leidt tot een constante populatiestructuur op een constant niveau: de MSYL (Maximum Sustainable Yield Level).

doorgaan, ondanks het feit dat de stock beschermd is.

Er zijn nog meer walvisstocks tot 'Beschermd Stock' geclassificeerd. De Potvissen in de Noordpacifische Oceaan, door Japan bejaagd, worden per 1988 beschermd verklaard, de Dwergvinvissen van Groenland zijn met onmiddellijke ingang beschermd en dit geldt eveneens voor de Bryde's Vinvissen, de meer tropische soort in de Oostchinese Zee. Bovendien moet de Bulrug, die tot dit jaar in kleine aantallen door Groenlanders werd geschoten, nu met rust gelaten worden. De tabel geeft ook aan dat er nog heel wat andere populaties zullen worden bejaagd in het komende jaar.

Volgens de IWC-reglementen mag een lidstaat een vergunning afgeven voor de jacht op walvissen, mits die jacht voor wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan. Zuid-Korea heeft dit jaar een voorstel voor dergelijk onderzoek gepubliceerd, maar dat werd van tafel geveegd als zijnde onduidelijk en incompleet. Zuid-Korea zal toch haar gang gaan, het land is van plan meer dieren te jagen dan de geschatte netto groei van de populatie.

IJsland had een zeer gedetailleerd voorstel ingediend. Toch werd er van alle kanten scherpe kritiek geleverd. Hoewel natuurlijk bijna elk onderzoek, op welk terrein ook, zal bijdragen tot een beter begrip van een populatie, vond men toch dat het beheer zeer weinig gebaat is met het voorgestelde werk. Voeg daaraan toe dat het onderzoek gefinancierd zou moeten worden door de opbrengsten van het vlees en de olie en het ziet er naar uit dat de commerciële belangen die in IJsland op het spel staan komen om de hoek kijken.

Daarom vroegen vele lidstaten aan IJsland om af te zien van de afgifte van een dergelijke vergunning. Mede door de druk vanuit andere landen heeft IJsland intussen de afgifte uitgesteld en meer uitstel lijkt niet uitgesloten.

Traditionele vangsten

De traditionele walvisvaart valt niet onder het moratorium. Als volkeren op traditionele wijze op walvissen jagen, zoals Eskimo's en Groenlanders, dan mogen zij toch stocks, die tegen commercie worden behoed, bejagen. De culturele belangen geven dan de doorslag. Natuurlijk is in het verleden getracht com-

merciële jacht als traditionele jacht te betitelen. De Groenlandse jacht op Gewone Vinvissen bijvoorbeeld, die moeilijk als traditioneel kan worden aangemerkt, als je bedenkt dat Gewone Vinvissen daar te snel voor kunnen zwemmen.

Ook de jacht op Groenlandse Walvissen door de Eskimo's van Alaska is traditioneel. Ieder jaar zijn er weer heftige discussies of zelfs de beperkte aantallen, die zij jagen, niet te hoog zijn voor deze zeer kleine stock. Het is echter tot nu toe onmogelijk gebleken om dit vast te stellen.

Wetenschap

Het belangrijkste hulpmiddel om populaties te bestuderen is op dit moment een model, dat de geschiedenis van de populatie simuleert op basis van historische vangstgegevens. Recente data, verkregen met 'sightings-cruises' of met 'mark-recapture' schattingen, worden dan daaraan gekoppeld. Op die manier tracht men de verhouding huidige-grootte/aanvangsgrootte van de populatie te benaderen. Met dit percentage wordt vervolgens het vangstquotum bepaald.

Als voorbeeld kan de 'North Eastern Atlantic Stock of Minke whales', Dwergvinvissen voor de Noorse kust, dienen. In 1984 was de grootte van de populatie in 1978 geschat op 44.000 tot 60.000 dieren. Bovendien was met Catch Per Unit Effort (CPUE) analyse een afname van de populatie geschat van 3-6% per jaar. Met deze cijfers werd dit jaar getracht de relatieve populatiegrootte te berekenen, dit bleek 20-30% van de grootte voordat de jacht begon. Aangezien de Maximum Sustainable Yield Level* (MSYL) in de IWC arbitrair op 60% is gesteld, betekent dit dat de populatie daarr nu ver onder zou zitten. Het betekent tevens dat voor de IWC de populatie beschermd dient te zijn.

Er zijn echter vele problemen met de gebruikte simulatie technieken. De modellen voor potvispopulaties zijn twee jaar geleden al op de schroothoop gemikt. Potvissen leven in een haremstructuur, met jonge mannen in aparte groepen en vele volwassen mannen solitair. Alleen de volwassen mannen werden geschoten, omdat die veel groter zijn dan vrouwen. Het bleek onmogelijk om in de IWC tot een goed model te komen met de schaarse gegevens en de strijd is dan ook gewoon gestaakt.

Hetzelfde dreigt te gebeuren met de baleinwalvis-modellen. Deze waren gebaseerd op verscheidene veronderstellingen, waarvan men nu zegt dat ze nergens op berusten. Als bovendien de gebrekkigheid van de gegevens in ogeschouw worden genomen (van bijvoorbeeld reproductie of natuurlijke sterfte is hoegenaamd niets betrouwbaars bekend), dan komt er van goede populatieschattingen niet veel terecht.

Recente artikelen hebben aangetoond dat de huidige beheersprocedure, de 'New Management Procedure', gegevens nodig heeft die in de praktijk niet zijn te verkrijgen. Met een onbetrouwbaarheidsmarge in de gebruikte waarde van Maximum Sustainable Yield (MSY) bleek dat de vangstlimieten verschillende orden van grootte variëren, totdat 50-100 jaar data zijn verzameld. Het onderzoek liet ook zien dat CPUE-data het potentieel van de populaties zal onderschatten. Dit zou komen door de afhankelijkheid van de vangsten zelf. De New Management Procedure was in deze studie maar matig succesvol en dit ondanks dat de gebruikte fictieve data optimaal waren, dus beter dan voor welk echte walvispopulatie maar ook verkregen kan worden.

Er komen de volgende jaren dan ook veranderingen in de methoden, waarop de IWC zich baseert. Eén suggestie is de inbouw van de betrouwbaarheid van gegevens in de veiligheidsmarges, die op vangstlimieten worden

toegepast. In elk geval moeten biologen en mathematici nu in speciale vergaderingen tot overeenstemming zien te komen vóór 1990. En wetenschap is niet gemakkelijk, indien groepen met tegengestelde belangen het samen moeten bedrijven. Dan wordt onderzoek pas werkelijk op de proef gesteld.

Rechten

Bovendien worden basisrechten, die tot voor kort onbesproken waren, nu voor het daglicht gehaald. Het komende jaar moet de IWC zich beraden of walvisvarende landen het recht hebben op populaties te jagen waarvan niet bekend is in wat voor staat ze verkeren. Sommige landen zouden liever zien dat de situatie juist andersom is namelijk dat men eerst moet aantonen dat een populatie een bepaalde vangst kan weerstaan, voordat tot een quotum wordt besloten.

Het idee dat iedere lidstaat een gedeelte van het quotum zou kunnen opeisen, dat dan voor vangst hetzij bescherming kan worden voorbestemd, zou betekenen dat vangstquota zeer sterk gekort zouden worden. Of dergelijke gedachten politiek haalbaar zijn, valt nog te bezien.

In elk geval is de Internationale Walvisvaart Commissie nog lang niet klaar met haar werk, indien ze beoogt om 'walvispopulaties te beschermen om een gecontroleerde ontwikkeling van de walvisvaart te bewerkstelligen', zoals haar handvest ons leert.

■ Kees Lankester, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, postbus 59, 1790 AB Den Burg, (Texel).

WARN organiseert Inventarisatiedag

De Werkgroep Amfibieën en Reptielen Nederland organiseert op zaterdag 8 maart 1986 een 'Inventarisatiedag'.

Diverse aspecten van het inventariseren van amfibieën en reptielen komen aan de orde, zoals:

- de kunst van het inventariseren
- opslag en verwerking van gegevens
- resultaten van inventariseren
- het nut van inventariseren.

De huidige ontwikkelingen in het inventariseren op landelijk niveau en regionaal krijgen aandacht. Tussen de verschillende programma-onderdelen is er gelegenheid tot discussie.

Belangstellenden kunnen de inventarisatiedag kosteloos bijwonen.

Het programma wordt dan te zijner tijd toegezonden.

De inventarisatiedag wordt gehouden te Nijmegen, waar de Afdeling Dieroecologie van de Katholieke Universiteit als gastheer optreedt.

Men wordt verzocht zich schriftelijk aan te melden bij het WARN-secretariaat (p/a Plantage Middenlaan 53, 1018 DC Amsterdam).